

1892/261

3-4. lap a híj. híj

Debreczen, 1892.

218. szám

Hétfő, szeptember 19.

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt. 50 kr., egy kóra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivétellel.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula.

Kiadó tulajdonos:

Kutasi Imre.

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan-utca 1864. sz. Dr. Dusóczky ház

Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház

Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel

Egyes szám 4 kr.

Uj előfizetők a megrendelés napjától kezdve a lapot október elsejéig ingyen kapják.

Egyéni és helyi érdek.

Debreczen, szept. 19.

Gróf Apponyi Albert, a nemzeti párt vezére, eperjesi beszédében rámutatott közéletünk rákfénéjére, a közérdek legnagyobb ellenségére, az egyéni és helyi érdekek istápolására, mely oly nagymérvű, hogy az elvek küzdelmének hevében, mint a gróf mondá, legtöbb helyen az érdekek nyílt versenye lép előtérbe.

Sok keserű igazságot mondott el Apponyi Eperjesen. Kifejtette, hogy a mai kormány politikájának és rendszerének legfőbb hibája az, hogy egyszerű folytatása a megelőzőt kormányrendszernek, mely meghonosította közéletünkben az érdekek nyílt harcát, hogy ezen érdekek kielégítésével, vagy a kielégítés pusztá igéretével befolyásos embereket és egész kerületeket a maga részére hódíthasson.

Számos példáját láttuk aztán annak, hogy egész családok, mert a család valamelyik tagjának hivatalra, előmenetelre, vagy kitüntetésre volt szüksége, noha szívükben ellenzéki érzelmeket rejtegettek, a minek magán-körben nyílt kifejezést is adtak, beállottak a kormány támogatói közé; hasonlóképen történt egyes kerületekkel, melyekben az lett a jelszó, hogy mi ugyan ellenzékiek vagyunk, de a helyi érdek azt kívánja, hogy kormány-párti képviselőt küldjünk az országgyű-

lésre, mert csak így kaphatunk járásbíró-ságot, telekkönyvet, törvényszéket, vagy éppen királyi táblát. — A királyi tábla igéretésével különösen sok város lépre ment.

Az egyéni és helyi érdek ilyen istápolása aztán maga után vonta az elvek és meggyőződések megtagadását. Egy vidéki város vezérferfia kijelentette, hogy városának annyira hive, hogy mindent feláldoz annak érdekében, még politikai meggyőződését is és ezt egész dicsekvőleg nyilatkoztatta ki, mintha valami dicséretre méltó dolgot mondott volna.

Sajnos, hogy az ilyen nyilatkozatok nem elszigetelten, hanem nagyon is sűrűn hallhatók s kifejlődött az igazi, önzetlen hazaszeretet helyett a lokálpatriótizmus, mely önzésében nem lát tovább az illető város, vagy falu tornyának gombjánál s az egyes ügyeket nem az országos közérdek, hanem a helyi érdek szempontjából itéli meg.

Az egyéni és helyi érdek parancsolja aztán, hogy az illetők, kik érdekeik kielégítését várják, nem biznak saját erejükben, hanem pártfogókat keresnek s a hatalom uszályhordozóivá válnak. A protekcióban biznak egyesek és egész városok s szolgálkúségük jutalmául várják a magasból a — sült galambot.

Ismételjük, hogy ez nem elszigetelt jelenség, hanem valóságos járványos betegség, mely napról-napra szélesebb körre terjed. Nem elvek, nem eszmék mozgatják az embereket, hanem a pusztá érdek s a kormány — ugy a megelőző, mint a

mostani — nagy ügyességet fejt ki abban, hogy ezen érdek-hajhászást a maga céljaira kizsákmányolja s minél többeket fűzön a maga vontató kötelére. Így halad az ország hajója a zátony felé, melyen megfeneklik!

A meggyőződésre, mint valami árucikkre, megalkusznak. Ha kellő ellenértéket szolgáltatnak érte: akkor a meggyőződés szava elhallgat s átváltozik a kormányt dicsőítő himnuszszá. Igen sokan nem is szégyenlik bevallani, hogy előttük a helyi érdek a döntő, melynek alárendelik meggyőződésüket. Mire való is az a meggyőződés, midőn az nem kamatozik, hasznót nem hajt?

Már most is szemlélhető ezen felfogásnak erkölcs-rontó hatása. De mi történik akkor, ha egyszer jönnek olyan idők, midőn mindenünket fel kell áldoznunk, hogy a nemzet jogait, önállóságát fentart-hassuk, akkor remegve kell nézni arra a generációra, a mely meggyőződés tekintetében a férfias jellem követelményeiről ilyen apró megfélekedésekben következtetett arra, hogy azután az egészet képes legyen elárulni.

Az a generáció, mely egyéni és helyi érdekekért megalkuszik a magyar kormányral, meg fog alkudni az osztrák, vagy muszka kormányral is. A rabszolgának mindegy, bárki legyen az ur, csak több korbácsot és több terhet ne kapjon, mint a mennyit előbbi urától kapott!

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Kossuth ünnepen.

Irta: Szabolcska Mihály.

Ünnepet ül Magyarország
Nagy ünnepet,
Nemzetiszin kokárda a
Szívünk felett.
Régi tűznek lobogása
Az orczánkon,
Tudj' az Isten, mégis, mégis
— Köny ragyog a szempillánkon.

Sohse bántsuk, hadd ragyogjon
Igy van az jól,
Aldja meg az Isten azt is,
A kinek szól.
Ha már egyszer így ünneplünk
Egy magunkba,
Emlékezzünk, sirdogáljunk
Örömnünkbe, bánatunkba.

Üljünk össze valamenyin
Egy családba,
Szálljon vissza nagyapáink
Ifjusága.
S míg szavukon áhitattal
Elmerengünk:
Sirassuk meg, magyar ifjak,
Hogy korábban nem születünk!

Nem hallottuk hajnali szél
Zendülését,
Kossuth Lajos harcrahívó
Szent igéjét,
Mely a szívet olyan csodás
Lázba hozta:
Hogy az ifju, — lánycsók helyett —
A halálét kívánkozta!

Miből voltál csodálatos
Nyelv zengése?
Mi szállt oda aranyajka
Peremére?
Hazaszerző magyar ősök
Honszerelme?
Vagy bujdosó Rákócziék
Hazajáró szíve, lelke?

Mit tudom mi? . . . Mindakettő,
Az is lehet!
Különös is az a magyar!
Honszeretet;
Ha meghalunk sem állja a
Másvilágot,
Jobb szereti ezt a földet,
Mint a fényes menyországot!

Ő is, ő is visszajön még
Meglássátok!
Teste mikor már régesrég
Porrá váltott:
Akkor is még — száz halállal
Szentől-szembe. —

Ott zug majd a hadsorok közt:
„Kossuth Lajos azt üzenté!”

— Ünnepet ül Magyarország,
Nagy ünnepet
Nemzetiszin kokárda a
Szívünk felett.
Régi tűznek lobogása
Az orczánkon;
Tudj' az Isten, mégis hogy van?
— Köny reszket a szempillánkon.

Kossuth Lajos születése
Napja van ma,
S így üli meg, messze földön,
Elhagyatva.
Őszi fecskék arra szállnak
Költözöbe . . .
Őszi fecskék háza fölött,
Szálljatok le pihenőre.

Mondjátok meg, hogy könyeit
Ne hullassa,
Szíveinkből nem lesz, a ki
Kitagadja.
— Mig magyar él, mig magyar lesz
A világon:
Kossuth neve mindörökké
Fent tündököl, fent világot!

— **Állásában megingott miniszter.** A kormány felhivatalosai nyakrafőre czafolják ugyan a híreket, mintha a kormány tagjai közt nézeteltérések forognának fenn bármint kérdésben s olybá tüntetik fel a dolgot, hogy az egyetértés a körökben mosolyogva fogadják e czafolatásokat s még a kormánypártiak sem igen tagadják, hogy van némi baj. A legujabban kiszivárgott hírek szerint az elkeresztelési kérdés ad tápot a lap-pangó válságnak. A minisztertanács többsége ugyanis nem igen rokonszenvez a szükségbeli anyakönyvnek eszméjével, mely Szilágyi Dezső igazságügyminisztertől ered, hanem inkább hajlik a sokat kifogásolt 1868. évi törvény revíziójára. Szilágyi Dezső igazságügyminiszter azonban kijelentette, hogy ő lemond, ha a minisztertanács így értelemben talál határozni.

— **Távozó főispán.** Zuber József, Komárom megye főispánja beadta lemondási kérvényét a belügyminiszterhez. A lemondást illetékes helyen elfogadták s már a legközelebb ki fog nevezetni az új főispán. Komárom megye összes körei Szombathelyi Győző alispán kinevezését ohajtánák, ki mint partatlan ember meggyeszte köztisztviseltek és nagy népszerűségnek örvend. Komárom megye bizottsági tagjai nemrégiben értekezletet is tartottak ez ügyben s küldöttséget is választottak, mely a belügyminiszternél tisztelegvén, Szombathelyi Győző főispánna való kinevezését kérje. A nagyszámú küldöttség megbízatásában már legközelebb eljár s tiszteleg Szapáry Gyula grófnál.

— **A szerb egyház szervezkedése.** Felhivatalosan jelentik: A hazai gör. kel. szerb egyház szervezkedési munkálatai immár az utolsó stádiumba léptek. Szept. 22-én Brankovics György szerb pátriárka einöklele alatt bizalmas értekezletre jönnek össze a szerb kongresszusi szervező bizottság tagjai a kongresszus állandó igazgató választmányi tagjaival, abból a czélból, hogy megkísértsék, vajjon megállapodhatnak-e ugyanegy szervezkedési munkálatban, vagy legföljebb egy szerb egyházi alkotmányban, mely aztán az október hónapban összehívandó szerb egyházi kongresszus elejébe terjesztendő volna. Brankovics pátriárka böles vezetésének és a mérsékelt szerb hazafias párt vezérferfiái tapintatos eljárásának bizonyára sikerülend a klerikálisok és világiak közt felmerült nézeteltéréseket és ellentéteket kiegyenlíteni és elsimitani és így módon a

A tváltozás.

A sovány, szikár boheme-gyerek még fel-szólitotta őket egyszer a kibékülésre. Sablonszerűleg, hadaró szóval reczitálta: kötelességem az urakat még egyszer és utóljára felszólitani stb.

Czimmer Sándor ideges várakozással tekintett ezalatt ellenfelére, Róna Jenőre. Róna Jenő pedig a pisztoly czirádait bámulta fáradt egykedvűséggel.

Egy aranyos kis gyermekleány miatt vesztek össze. Mindaketten szerettek esztelen rajongással s azzal a szívós kitartással, mely semmi akadálytól vissza nem retten s a mely még inkább fokozódik, ha egyenrangú vetélytársat szímatol.

Mert tényleg egyenrangú vetélytársak voltak. A leány alig 17 évesnél volt több. Hízelt a hiuságának ennek a két nagy gyereknek erős, odaadó, minden áldozatra képes és érte cserébe mit sem kívánó, határtalan szeretete. És tetszett neki az új, eddig még ismeretlen játék, azzal a két fiuval, a kik gondolkozásmódra, műveltségre, érzésre nézve egymásnak teljes ellentétei voltak.

Ha játszott velük, bárha nem egyszer furdalta a lelkiismeretét ez a játék. De ilyenkor itt volt mindig a mama, kinek kissé nagyon is józan étetfilozófiája folytán, okos körültekintéssel és böles előrelátással mind a két fiatal embert magánál tartotta. Mert míg a jövőt, illetőleg az egyik biztosabb volt, a másik pedig kívánatosabb; s míg Czimmer Sándorhoz gyermekkorának édes s első bakfis szerelmének édeskés emlékei kötődtek; addig Róna Jenőhöz, kit alig pár hónapja ismert, a bámulat éles esze, nemes szíve iránt, — sőt még könnyelműségében is talált valami zsenialist, — s az a még eddig ki nem fejlődött érzés kötötte, a mely már eddig is annyi sok té-

hazai szerb egyházban egy új alkotmánynyal ama törvényes és állandó állapotot megteremteni, melyet az egyház saját kárára már husz év óta sajnosan nélkülözött.

— A községi- és körjegyzők jövő helyzete.

A belügyminiszteriumban, a hol most a községek rendezéséről szóló törvényjavaslatot készítik elő, arra a meggyőződésre jutottak, hogy a községi tisztviselők a pénzügyi igazgatás részéről annyira igénybe vannak véve, hogy még ennek exekutív feladatai sem lennek komoly megoldást az ország legtöbb községében. A belügyminiszteriumban tehát az a meggyőződés uralkodik, hogy a községi és körjegyzői állásoknak az államhivatalok szervezetébe való átvitele csak úgy lenne eszközölhető, ha a belügyi igazgatás a pénzügyi adminisztráció tulsulya alól emancipáltatnék.

Az olasz borvám.

Az Olaszországgal kötött kereskedelmi és vámszerződés legkevésbé kedvező pontja az, a mely a borvámra vonatkozik. A borvám 1887 óta 20 forint volt. Ez időpont előtt a ma érvényes 3 frt 20 kros vámtétel állt fenn. Ennek megváltoztatását maga Olaszország idézte elő, Midőn t. i. Franciaországgal kötött a vámviszály Olaszország azzal szemben alkalmazta a szerződéses tétel helyett az autonóm tételt. Ennek folytán a monarchiának is joga volt autonóm tételt érvényesíteni, és ez az említett magasságban fennállt egész január 1-ig, midőn az újszerződés életbe lépett.

E szerződés hosszu és nehéz tárgyalásnak volt erdménye. A megállapodás pedig nem csupán gazdasági hanem hasonló mértékben politikai tekintetek befolyása alatt jött létre. Nagy érdeklődésnek látszott a közép-európai vámszerződéseinek megkötése. E nagy szempontok alá kellett rendelni számos apróbb érdekeket. Ezek közé tartozott, bár magába véve igen jelentékeny momentum, a borvám magasságának megállapítása. Magyarország beleegyezett 3 frt 20 kros borvámra s pedig áldozatot hozott tudva és akarva, többi magassabb rendű rendű érdekek kellő méltánylása mellett. Azért, mert az áldozatot meg kellett hozni, az nem kevésbé faj. Errezzük mélyen bortermelőink szomorú helyzetét. A bor, a buza és gabona mellett, egyik legfontosabb terményünk és kivitelünk volt. A bortermelés rettentő kalamitással küzd. Egy alatto-

pelődésbe, — annyi sok álmatlan éjszakájába került.

De a mama számításaiban csalódott: a víz és a tűz meg nem férték. Valami pletykából ke-rekedett ez az ügy.

Mindkettőjük heveskedése úgy összehonyolította, hogy nem maradt egyéb kivezető útja, csak az, mely a párbaj terére vitt.

A lövészek gyors egymásutánban dördültek el. A sűrű tölgyfaerdőből egy-egy megriadt madárraj sikongva, károgva rebent a magasba. Az eloszlott, baj nem történt. Czimmer Sándor golyója mintegy 15 lépésnyire egy vén, százados tölgyfa kiaszott derekát érte, míg Róna Jenő két araszszal ellenfele lábai előtt — furódott a földbe.

A párbaj kimenetelével mindenki tisztában volt már ezután. Egyik nem bántja ellenfelét, de azért megmutatja, hogy ez tisztán csak az akaratán mulik; a másik pedig határozott akaratára daczára sem árthat gyűlölt vis-á-vis-jának. Remeg a keze.

A segédek újra megtöltötték a pisztolyokat. Mikor azután a lövés sora ismét Czimmerre került, pisztolya az alig elhangzott taps után eldördült és — talált is. Róna Jenő összeszorított fogakkal, mint egy szobor állt egy pillanatig, azután lassan mozogni kezdett s meg sem várva a hozzá rohanók segélyét, végig vágódott a zamatos fűvön.

— Doktor ur, az istenre, csak nem halt meg? — kérde a képből egészen kikelt és a sebesültnél is sápadtabb Czimmer Sándor.

— Ugyan ne lamentáljon, kérem, — felelte bosszusan az orvos. — Él.

Mikor másnap délután először eszméletre tért, eleinte nagyot csodálkozott s csak később villant át agyán a tegnapi esetnek bolond ka-

mos rovar pusztítja régi kulturának és létében fenyegeti — leghíresebb borvidékeinknek nép-ségeit. Amidőn ily körülmények közt mégis kénytelenek vagyunk alacsony vámvétel mellett megnyitni vámsorompóinkat az olasz bornak, egyúttal kötelesség volt arról gondoskodni, hogy a hozandó áldozat ne lépje túl a határt, hogy ne legyen nagyobb az elkerülhetlennél.

A kormány ez irányban lelkiismeretesen teljesítette feledatát. A borbehozatal az olcsó vámtétel mellett feltételekhez kötetett. Az olasz bort csakis hordókban engedtetett meg beszállítani, azért, hogy a finom piemonti borok kizárassanak, a melyek palaczkokban szállítassanak Bizonyos borfajok teljesen kizárattak s így a származás kimutatása a bevitt teljesítőnek kötelességévé tétetett. Továbbá fentartatott a joga bor vegyelemzésére, egészségi és szeszvegyüléki szempontokból.

E komoly és szigorú rendelkezésnek a szerződés végrehajtásának kezdetén már is némi surolódásokra vezetett. A monarchia államainak kormányal hajlandók minden lehető elkövetni az Olaszországgal való meleg baráti viszony ápolására és fejlesztésére. Senki sem teheti tehát fel hogy szándékosan, a szerződés szűkebelü magyarázata által vissza akarnának vonni egy őszintén és becsületesen kialakított engedményt. De Olaszországnak sem szabad többet követelnie, mint a mennyit valóban a szerződéshez engedélyeztetett.

Olaszországban most hajótartományokban szállítanak szicziaili bort. A szerződés a szállítást csak hordókban engedi meg és köti ki. Jogosan tehát nem követelheti, hogy mi másképp csomagolt bort a szerződéses vámtétel mellett bebocsátassunk, s pedig olyan bort, melynek származása egyáltalában nem igazoltatott. Olasz bor czégére más országban termelt boroknak nem szabad bejönni, mert ez nem alkalmazása volna a szerzett jognak, hanem annak kerülő uton való kijátszása.

A vámhatóságoknak nem engedhető meg, meg, hogy vekszálják az olasz szállítót; de viszont az olasz kereskedőnek alá kell magát vetnie a szerződésből folyó és elkerülhetetlen vizsgálatnak. Kölcsönös jó akarattal tehát ez ügy tehát simán és minden konfliktus ügy nélkül el lesz intézhető. Nem is kételkedünk abban, hogy az ez ügyben a most Bécsben folyó tárgyalások minden irányban kielégítő és a baráti viszony-nak megfelelő eredményre fognak vezetni.

tasztrófája. Mert nem érzett semmi fájdalmat. Visszagondolt a történetekre. Bátoratlan kopogás riasztotta fel álmaiból.

Az ajtón kipirult arcczal, félénken, remegve egy aranyos, bájos kis teremtes jött be s utána a tőpörödött, vén szállásadóné, ki azonban hamar el is tűnt.

A beteg csak nézett hosszasan, merőn. Sápadt, vértelen arczát egy pillanat alatt lázas pirborította el és gyenge, színezett hangon susogta:

— Irma!

— Oh! Róna ur . . . — zokogta a leány fájdalmasan, fildokló cuklással s beletemetkezett a vankosok közé.

S azután fájdalmas epedéssel sokáig elnézte a beteget s egyszerre hirtelen mámortól elfogva, lázasan csókolta végig a beteg arczát s lehajolt füléhez és édes-édes szavakat suttogott Róna Jenőnek.

— Szeretlek, szeretlek, nagyon szeretlek! Most érzem csak, hogy mi vagy te nekem. Mért hogy most kell megvállanom, hogy szeretlek és itt akarsz hagyni, özvegyen, mikor még nem is voltál az enyém?

— Meghalok én is, ha te meghalsz, meghalok veled, miattad.

— Ugy-e meggyógyulsz édesem. S ha meggyógyultál, elzárkózunk az előtt a czudar világ előtt, hogy hírünket se hallja és úgy élünk majd örök időig boldogságban, szerelemben ketten.

A beteg behunyt szemekkel feküdt s hallgatta az édes suttogást. S aztán felemelkedett vankosáról s hosszasan nézett a leányra. Különös, szomorú érzés fogta el. Mintha a sötétség egyszerre szétszakítaná a támadó nap. — Mintha egyszerre meglátna a hosszú-hosszu jö-

Mind törvény g
kigmanaps
egyenes ön
vényeknek
dők marac
letnek tem
lett, aztán
sen a tö
por kikez
gyászos s
bus szent

Külö
inkre. Oly
sem része
ragafusok
nak szépe
vége; me
nikus tere

Mind
szóló czik
illetleg t
szépen ha
módra va
olvassa d
eredmény
kél benne
kolába ne

De
törvény a
madik me
eknél pén
magyar
hány még
hajto mű
mely a s
sem a t
sonló tisz
betűinek.

Az
a tanszak
az anyag
nak a ne
A versen
küzdelmé
munka m
duktum j

Ebb
kimondta
nak fel e
tanszab

vőt, mel
golyó.

Az
volna és
mig csak
vagy val
Az a sut
hazugság
leányt id
a halálba
ték, hogy

Mult
madik "s
dogtalans
nyivel é

Jen
puha ha
fiatal s
Most má
azélet e
édes, kis
boldogsá

Mil
szerü lé
kodva az
sem tu
hangon

legrossza
a reggel

A papiros-ország.

Mindenki tudjuk, hogy Magyarországon a törvény gombamódra terem, elannyira, hogy a kigmanapság törvénytanulásra szánja árva fejét: egyenes öngyilkosságot követ el. Ezeknek a törvényeknek csak az egyetlen hibájuk, hogy meddők maradnak, az életbe nem vivődnek. Megszületnek temérdek költség, nagy zaj és hűhó mellett, aztán az élet megkerülésével szép csendesen a törvénytárba kerülnek. Itt belepí öket a por kikezdi a papiros-bogár. De megnyugosznak gyászos sorsukban, mert tudják, mit tesz az a bus szentenczia: memento pulvis es.

Különösen áll ez a népoktatási törvényeinkre. Oly gyatra sorsban egyetlenegy törvényünk sem részesül, mint ezek a sajnálatraméltó paragrafusok. Ki vannak jól gondolva, meg vannak szépen írva, de ezzel aztán a proceszszusnak vége; megmaradnak az élettel szemben a platónikus téren.

Mindjárt itt van az iskolakötelezettségről szóló cikkely. Ez nyíltan kimondja, hogy minden gyermek tartozik hat éves korától tizenkét, illetőleg tizenöt éves koráig iskolába járni. Mily szépen hangzik ez a papiroson és mily czudar módra van a gyakorlatban. Az embernek, ha olvassa dagad a keble; de ha nézi kint az eredményt: a harag és szájalom vegyes érzelmérel benne, látván az ázsiai tétlenséget és az iskolába nem járó sivatag lelkeket.

De gyerünk szájalmas utonkon tovább. A törvény az iskolabájarók első, második és harmadik megintett mulasztásánál erkölcsi, a többiekénél pénzbéli büntetést szab a szülőknek. A jó magyar nép ennek a paragrafusnak is fittyet hány még Budapesten is, mert a törvény végrehajto műszereiben nincs meg sem a kellő erély mely a szülőkre hatalma egész súlyával lecsapna sem a törvény iránt a köteles tisztelet, mely hasonló tiszteletet volna képes szervezni a törvény betűinek.

Az 1868-iki törvény felállította és behozta a tanszabadság elvét is, jól tudván, hogy ugy az anyagi, mint a szellemi téren az előhaladásnak a nemes munkával párosult verseny a lelke. A versenyben tudniillik ki van hiva a tehetség, küzdelmében izmosodik és edződik az erő. A munka minősége fokoztatik, a mi összevéve a produktum jóságát eredményezi.

Ebből az elvből kiindulva, megengedte és kimondta, hogy iskolákat állíthatnak és tarthatnak fel egyesek, községek és az állam. Amde a tanszabadság elvét nem fekteté oly széles ala-

vót, mely elől elzárta az a mellébe furódott golyó.

Az a zokogó, suttogó leány a felesége lett volna és suttogtak volna együtt sokáig, sokáig, míg csak helyébe nem jött volna az unalom, vagy valami más nyomában pedig a keserűség. Az a suttogás csak hazugság volt, öntudatlan hazugság és hazugság az a szerelem is, mely a leányt ide kergette ágyához s a mely őt belevitte a halálba. Nem, nem szerették egymást, csak hiték, hogy szeretik egymást.

Multak volna az évek s feltűnt volna a „harmadik” s vele a boldogtalanság, a csalódás boldogtalansága, a keserű szerencsétlen élet. Menyynyivel edesebb a halál!

Jenő szánakozva simogatta meg a leány puha haját. Olyan kár lett volna érte! Olyan fiatal s odaadta volna életét a boldogtalanságnak. Most másképp lesz, a halál jóváteszi előre, a mit az élet elronihattott volna. A sirdombon túl az édes, kis önmagának hazudó leány számára édes boldogságos élet virul.

— Édes, édes leányom, élj boldogul!

*

Mikor egy óra muíva a háziasszony ingaszerű lépéseivel kikísérte az orvost, ez boszankodva az újabb komplikáció, a melyet sehogysen tudott megmagyarázni, kedvetlen morózus hangon kérdé:

— Mikor jön meg az édesanyja?

— Ma este, nagyságos uram!

— Készítse elő azt a szegény asszonyt a legrosszabbra, mert a fia most már nem éli meg a reggelt.

Reitz János.

pokra, hogy megbukott szatócsok is lehessenek a nevelés felkent apostolai. Sőt inkább a tanítói kvalifikációt szigorú pontossággal körülírta. És daczára ezen rendelkezésének huszonnégy év óta még ma is öröközöld üdösségben diszlenek a zugiskolák. Itt is bebizonyult, hogy kulturális törvényeink javarésze csak csengő ércz és pengő czimbalom, melynek hangja van, de érteke nincs.

Hát még mit szóljunk arról a cikkelyről, a mely a törvény kívánalmainak meg nem felelő felekezeti iskolák községi, illetőleg állami intézetekké átalakításáról szól; végtére mit az 1868-iki törvény ama koldus rendelkezéséről, mely a tanítót 200 forint fizetésben marasztalta el, de a melyet az állam végre nem hajtott és a melyet napjainkban a világ homéri kaczaja közt — nagy szégyenre és gyalázatra — külön erősítő törvényvel kellett magtámasztani? — Semmit. Itt hallgatunk némán, mint a sir.

Ebből a felületes tallózatból látszik, hogy bár népoktatási törvényünk széles látókörű elemének, temérdek tudásnak és tapasztalatnak az eredménye, a mely miatt nincsen okunk szégyenleni magunkat a külföld előtt, sőt egyes rendelkezéseire méltán büszkék is lehetünk, mindazonáltal csak Potemkin-falvak azok: valóságban legnagyobb részben nincsenek meg, csak a papiroson.

Szabó Kálmán.

Irodalom.

* **Ügyvédek jegyzék-naptára.** Az 1893. évre dr. Kenedi Géza szerkesztésében s Légrády testvérek kiadásában megjelent: „Jegyzék-Napló ügyvédek, közjegyzők, bírák és bírósági végrehajtók számára.” Huszonkilenczedik évfolyam. A közkezen forgó, csinos vászonkötésű zsebkönyv a naptári részen kívül 208 lapra terjedő tartalommal bír s az év minden napjára rendelt úrlapos jegyzék-naplóval van ellátva. A bélyeg és illetéki részen kívül föl van véve benne a közjegyzői, váltótörvényeszéki és járásbírói díjszabályzat; kamatszámítás, sorsolási naptár, az igazságügy-ministeri személyzet, a kir. kuria, tizenegy kir. tábla, az 5 kir. főügyészség személyzete, a törvényeszek és járásbírók vezetői, a kir. közjegyzők, tolmácsok, budapesti és vidéki ügyvédek szkematizmusa, továbbá a bécsi ügyvédek és közjegyzők névsora. Külön részben a lefolyt évről való jelentékenyebb jogi értékű ministeri rendeletek vannak elhelyezve s záradékul az ügyvédtartásra vonatkozó újabb judikatura. — A zsebkönyv ára 1 frt 40 kr, postán rendelve 1 frt 55 kr.

Különtélek.

* **Bankókkal fűtött hajó.** A Földközi tenger egyik kikötőjében történt meg — mint az „Iron” nevű angol ujság írja — az a párját ritkító esemény, hogy bankókkal fűtöttek egy gőzhajót. Negyvenöt bankóval telt zsákok dobtak be egyszerre az izzó kemenczébe. A fűtők közül — a kik eliszonyodva nézték a borzasztó eseményt — nem egy szívesen belenyúlt volna a kemenczébe, hogy legalább egy marékkaal megmentsen a drága fűtőanyagból. Csakhogy ezeknek a bankóknak nem volt értékük, mert az algieri banknak értéktelenné lett bankjegyei voltak. A bankigazgató maga könnyű szízzel nézte, mint hamvadnak el a bank hajdani kincsei.

* **Élelmes hirdető.** A newyorki The Sun utolsó számában a következő hirdetés jelent meg: „Szomorodott szízzel tudatom barátaimmal és ismerőseimmel, hogy szeretett nőm, midőn egy figyermeknek életet adott, jobblétre szenderült, kénytelen vagyok ez oknál fogva egy jó és egészséges dajkát keresni addig is, a mig nem akad részemre fiatal, szép és vagyonos feleség, legalább is 20 ezer forint hozománynyal, a ki segítségemre lehet majd jőneví üzletem vezetésében, melyet likvidálni szándéksom, mielőtt új általam a II. Avenue, 174. sz. a. építendő új házba költözködném, a melyben gyönyörű lakások kaphatók évi 500 forintért.” Tehát egy hirdetéssel a neje halálát, gyermeke születését, egy dajka keresését, nősülési szándékát, a menyaszony korát és hozományát, az üzletét illető rezklámot, ennek sürgős liquidációját, az új háznak építését, ebbe való költözködését s az ebben kapható lakások árát tudatta a közönséggel.

* **Kolumbus utódai — koldusok.** Mialatt Európa és Amerika azt sem tudja, hogyan ünnepeje meg az új világ fölfedezésének négyzázados évfordulóját, a cadixi szegényházban két elaggott szegény, Kolumbus Emanuel és Kolumbus Mária, a hatóság könyörületéből éli utolsó napjait. A két öreg a kik voltaképpen édes testvérek, autentikus és a hatóság által hitelesített okmányokkal bizonyítják, hogy ők a nagy fölfedezőnek a törvényes leszármazottjai. Erdekes, mennyi viszontagságon mentek keresztül ezek a szegény emberek, a kiknek őse oly véghetetlen kincsekkel ajándékozta meg az emberiséget. Addig jártak házról-házra koldulni Cadix utcáin, míg egy téli éjszakán a hidegtől megdermedten összerogytak s így kerültek aztán a San Juan de Dios nevű cadixi szegényházba. Vajjon megemlékeznek-e a két koldus Kolumbusról a ragyogó ünnepek rendezői? kérdi a madridi Epoca.

* **Kolera bohózat.** A kolera-veszedelemtől való tulságos félelem bohózatba is beillő félreértést szült a minap Hamburgban. Egy ottani kereskedő felesége szombat este eleresztette a szobaleányát egy éjszakai mnlatságra; a leány élt is az alkalommal s hajnalra nem egészen józan fejjel került haza. Reggel feltűnt az asszonynak, hogy a leány nagyon sápadt s hogy ágya előtt egyéb nyomát is találta annak, hogy a leány az éjjel nem jól érezte magát. Más körülmények közt a talált szimptomákból egyszerűen az éjjeli murira következtetett volna, de a hamburgi kolera-veszedelem közepette rögtön arra gondolt, hogy a leány kolera esett. Sürgősen megtelefonálta hát a férjének, hogy a komorna kolera esett. A férj hanyat-homlok a rendőrségre rohant, mely rögtön elküldte a betegszállító kocsit a lakása elébe. Az alatt az idő alatt, míg a kocsit odaért, a leány jobban lett, ellenben az asszony a kolera-veszedelemtől való félelmében elájult. Mikor a betegszállítók megérkeztek és a kolera beteg után tudakozódtak, a leány tudatta velök, hogy asszonya épen most ajult el és mozdulatlanul hever a földön. Akkor bizonyosan ő lesz a beteg s megkapta már a merevgőresöt, mondták a betegszállítók. Ezzel szó nélkül felpakolták a kocsiba és elszállították a kolera kórházba. — Mikor a férj hazaérkezett, nagy meglepetéssel látta, hogy a komornának semmi baja, de annál jobban elrémült, mikor meghalotta, hogy feleségét vitték a kolera kórházba. A szegény ember lőtött-futott s csak este kilencz órakor tudta kireklamálni élete párját a kolera-betegek közül.

* **Rablógyilkosság.** Bécsben, a Fünfhaus városrészben a schönbrunni uton, Stolle Herman órás-üzletében szombaton elkövetett vakmerő rablógyilkosságról azt jelentik, hogy a rablótámadás áldozata, a szerencsétlen 24 éves Lammel János órás-szegéd, tegnap este 6 órakor kapott sebében kiszenderedett. Az órás-üzlettel szemben levő gyümölcs-árusnő jelentkezett még szombaton a rendőrségnél s elmondta, hogy egy körülbelül 24 éves fiatal ember már három nap óta kérdezte tőle naponkint, vajjon Stolle az üzletben van-e? azt mondta továbbá, hogy a segéddel akar beszélni, de nem mer bemenni, mert attól tart, hogy Stollét ott találja. A gyümölcsárusnő válaszára a fiatal ember látszólag csalódva távozott. A valószínű tettes középtermetű, szöke bajszu. A szomszéd kávésné is azt vallotta, hogy több ízben látott egy fiatal embert, a kire ez a leírás illik. Szombat este tartóztattak egy kárpitós-segédet, kire a gyanított gyilkos személyleírása körülbelül ráillik, de a rendőrségnek még nem sikerül rábizonyítania a bűntény elkövetését.

* **Öngyilkos ügyvéd.** Balassa-Gyarmaton kinos feltűnést kelt Berczel Henrik tehetséges fiatal ügyvéd öngyilkossága. A harminczkilencz esztendő ember, a ki jó anyagi viszonyok között élt, gyógyíthatatlan betegség gyötörte. — Régóta készült az öngyilkosságra s csak családja miatt halogatta mostanáig. Tegnap délután sétálni ment s midőn késő estig sem tért haza, hozzátartozói nyugtalankodni kezdtek és keresésére indultak. Éjjel után meg is találták szétlőtt fejjel a podluzsányi erdőben. Mellette egy kis czédula volt, melyen arra kérte holtteste megtalálóját, hogy öngyilkosságát tudassa sógorával. A szerencsétlent özvegye és három gyermeke gyászolja.

A virágcsokrok.

(A mármaros-szigeti szinkörből.)

X. ur semmi áron sem akarta elvinni feleségét a színházba, hogy megnézze Venus asszonyt, a ki feltűnően kaczer játékával és viselkedésével az egész városban — sikert aratott. A szép asszony minden kérése kárba veszett; X. ur kéréseivel maradt.

Mikor barátai kérdezték, hogy miért nem teljesíti felesége óhaját, röviden ezt felelte: „El kellene vinnem az anyósomat is.”

A szép asszony azonban csak tovább könyörgött; látni akarta azt az asszonyt, a kiről férje azt mondta egyszer, hogy nagyon hasonlít rá. A férj rendesen azt felelte: „Nem illik elmennem. A darabban egymást érik a sikamlós jelenetek. Nem való tisztességes asszonynak.”

A szép asszony azonban egy nap segítségül hívta a — mamát és a férj le volt győzve. Megtörve mondta ki végre az „igen“-t és lecsüggesztett fejjel ment a színházi pénztárhoz és megváltotta a körszék-jegyeket.

Mi okozta azt a makacs ellentállást, melyel X. ur megtagadta nejétől, hogy a szöke Venus sikereinek tanuja lehessen? A felelet nagyon egyszerű: mert a gyöngéd férj kedves volt a szöke Venusnak, a kinek sejtelve sem volt róla, hogy imádója Hymen roszaláncaival egy hozzá hasonló szép nőhöz van már odaláncolva.

Ezt a veszedelmet, hogy a Venus megtudja az ő nős voltát, X. urnak meg kell előzni. Még aznap délután sietett a szöke Venushoz s azt mondta neki, hogy ma estére nagy klakkot szervezett a számára: két vidéki rokona látogatta meg, ezeket is el fogja hozni s ezek legjobban fogják őt tapsolni.

S hogy minden gyanut elhárítson magáról, mielőtt az est beköszöntött, még egy pompás virágcsokrot is megrendelt, melybe egy illatos borítékba zárt levélkét rejtett el, telve a leglángolóbb szerelmi ömlengésekkel és az előadás kezdete előtt beküldte imádottja öltözőjébe.

A szép kis feleség pedig férje karján jelent meg a színházban s midőn megkezdődött a darab, a férj a legnagyobb udvariassággal anyósát ültette neje mellé.

Az anyós el volt ragadtatva, sohse tapasztalt benne ennyi előzékenységet, ki is fejezte előtte legnagyobb meglepetésére. Taps és tetszőmoraj zúgott a házban. Az első felvonás szerencsésen véget ért. A figyelmes férj pedig, hogy meglepje nejét és anyósát, a jegyszédőnővel két virágcsokrot hozatott a foyerból.

A csokrok megjelentek a sötét háttérben s a nyájas férj a szebbiket nejenek, a kevésbé szebbet pedig anyósának nyújtá. A nőcske élvezettel szagolgatta a virágokat s midőn így szagolgatta, egyszerre csak észreveszi, hogy a csokornak füle van.

Nem tudom ugyan, vajjon a virágcsokrok-nak szoktak-e füleik lenni, de ennek a csokornak volt füle: egy kis levélalaku papír nyult ki belőle. Olyan ügyesen volt beletéve, hogy csak a szorgos szem vehette észre.

Az asszonyka kihuzta a csokorból a levélkét és el is olvasta. Pipacspiros lett, dühében rácsálni kezdte ajkait szép fogaival s oda nyújtá a levelet férjének, a ki a szöke Venus játékában gyönyörködött.

— Olvassa, uram!

A férj átvette a levelet s majdnem a guta ütötte meg, mikor a levélben a saját szerelmes levelét ősmerte fel, a melyet Venus asszonyhoz írt . . .

Hogy lehetséges ez? Nagyon egyszerűen. A szöke Venus — a mint most kiderült — diadalainak jelvényeit jó pénzért adatta el a jegyszédőnő által s így került a feleség kezébe a férj csokra a benne levő szerelmes levélkével együtt.

S mi ebből a tanulság: az, hogy a vidéki szinpadai csillagok nagyon praktikusok; a férjek ellenben nagyon impraktikusok.

A szép asszonyka, mint hirlik, komolyan válni akar.

J. B.

Női lexicon.

Nő: szörnyeteg, de imádsraméltó szörnyeteg. Száz kötetet lehetne írni róla — ellene vagy mellette, — a nélkül, hogy az ember bizonyítana vele valamit.

Igazság: az egyetlen dolog, a mit az asszonyoknak nem lehet elmondani, a nélkül, hogy meg ne haragudnának érte.

Jóéjt: a legborzasztóbb két szótagja a női nyelv szótárának, ha közömbösen ejti ki azokat.

Kar: az a testrész, melyre az asszonyok, — a nyak mellett, — legbüszkébbek. A női hiúság uszály-hordozója. Megjegyzendő, hogy minél soványabb karja van egy asszonynak, annál bővebb ruhaujjakat fog hordani, vagyis inkább: annál kevesebb szövetet fog használni, minél erősebb a karja. Leggyakrabban látni őket férfivállak körül és pedig önzésből, hiúságból, unalomból, ravaszágból, sőt néha — szerelemből is.

Karkötő: az az ékszer, melyet a nők karjaikon viselnek. Néha örült összegekbe kerülnek; ezek az összegek azonban mégis kevésbé örültek, mint — azok a férfiak, a kik fizetik azokat.

Elv: olyasvalami, a mit a férfiak sokszor változtatnak s a mivel a nők egyáltalában nem bírnak.

Csók: a legmámorítóbb emberi boldogság, ha egy pár úde ajak adja egy másik pár úde ajaknak ajándékképp: — a legborzasztóbb testi büntetés, ha — foghagymaszaga van.

Alfréd.

Kossuth-ünnep Debreczenben.

Debreczen, szept. 19

Ünnepet ültünk tegnap; nem az egyházak ünnepét, de szívünk, lelkünk mélyen fakadó hazafiai érzelmeinknek, hódoló szeretetünknek, rajongó lelkesedésünknek, történelmi tradícióink fenköit alakja iránt érzett kegyeletünknek adtunk olyan nemes kifejezést, mely országos ünneppé emelte a tegnapi napot.

Kossuth Lajos születése napjának kilenczvenedik évforduló-napját Debreczen város lakossága párt-, osztály- és felekezet-különbség nélkül ünnepnek ülte meg. Az a zászló-özön, mely városunk utcáit ellepte, az a sok ezer ember, kik az ünneplés menetet képezték, csöndben, magukba szállottan, ünnepséges érzéssel szíveikben vonultak végig az utcákon; nagyon sokan, de nagyon sokan szálltak magukba, hogy: ime, a lélek nagyságát minden érző ember megünnepli, századokig, az idők végtelenségeig hordják emlékét szíveikben — és látták: milyen kérész-értékű az a lélek nagyság, melynek birtoklásával ők, az akut, napi értékű emberek eldicsekedni szeretnek.

Elmult az ünnep; nem maradt meg belőle semmi, csak az emlék azoknak a szívében, a kik igazán átérezni tudják azt, a mit tegnap ünnepeletek; a zászlók hüvelyben, a rendezői jelvények a zsebekben, az ünnepi vacsora csömörje a lázas tagokban; a spontán, nem diktált lelkesedés zaja, mozsárágyuk dőreje, Kossuth-dal, Rákóczy-kesergő dallamai elhalóban. Semmi sem maradt belőle, csak az a tudat azok részéről, kiknek messzeható körülménye mellett ez az ünnep rendezve lett, hogy Kossuth Lajost, Debreczen városa méltóságához méltón üdvözölhette e nagy napon és az a tudat, hogy a Kossuth nevet örök időkre megörökíthette a „Kossuth a lap“-ra begyűlt tekintélyes összeggel.

És ez nagy eredmény, méltó az ünnepelelt nagyságához. A rendező-bizottság lelke nyugodt lehet; mindent megtett, a mit a nagy hazánkfia iránt köteles tisztelet és kegyelet megtenni parancsolt. Csak ünneprontók lennének, ha most is — az ünnep után — szemrehányást akarnánk tenni a rendező-bizottságnak, hogy akkor, a mikor minden lépten-nyomon hangoztatták a saját szükségét, akkor, amikor Kossuth Lajost a legnagyobb magyar hirlapirót ünnepelelték, — a sajátot egyszerűen a tudósító szerepére kárhoztatták. Nem akarunk ünneprontók lenni; ne borítsa felhő azt a ragyogó napfényt, mely körülövezi az ünnepelelt nagy alakját; adjunk hálát a Sorsnak, mely megérnünk engedte, hogy szívből ohajtsuk és lelkünkben fohászadjunk: Éljen Kossuth Lajos!

Tudósítóink a lefolyt ünnepélyről következőket jelentik:

Debreczen lobogó díszben.

Debreczen város közönsége megmutatta, hogy akar és tud lelkesedni a nagy hontalanért, akihez születésének 90-ik évfordulóján nem csak üdvözlét, de szent ragaszkodását is elküldte. Debreczen város lobogó díszbe öltözött; amerre csak szem nézett trikolorot lengetett a szellő.

Simonffy Imre kir. tan. polgármester intézkedéseivel s azzal, hogy a városházát s a város épületeit fellobogóztatta városszerte, párt-különbség nélkül elismerést aratott.

A főtér számos épületén nem csak egy, de több hatalmas lobogó lengett; egyes épületeket egészen a nemzeti színű lobogók falmaza lepte el. Külső nyilvánulása volt ez a város tiszteletének, kifejezése annak a tiszteletteljes ragaszkodásnak, annak a hazafias lelkesedésnek, melylyel mindannyian Kossuth Lajoshoz ragaszkodunk.

Már szombaton este a sétalók árja öntötte el a főtér s minden arczról, az élénk sürgés és forgásról leritt, hogy a nagy nap előestéjén a lelkesedés tüze langol a szívekben. Számos helyen az inpománs díszítet, feliratot, a bécsi biztósító társaság és a Szikszay József kivilágított ablakait csoportokba verődve nézte a nagyközönség.

Késő este, sokáig sétált a közönség s lelkesedéssel szemlélte a lobogó díszbe öltözött várost.

A riadó.

Korán reggel arra ébredt fel Debreczen város közönsége, hogy a tűzoltó zenekar hazafias dalokat játszva, járja be a várost.

Riadó volt ez!

A felkelő nap aranyos sugára, mielőtt ragyogó színbe öltöztetné a várost, a lelkesítő indulók dallamai hangzottak el.

Mindenütt, amerre csak járt a tűzoltó zenekar az utcára özlönlött a nép s nem volt ember, aki először is ne a nagy hontalanra, a távolban is tisztelt agg magyarra, az igaz hazafira: Kossuth Lajosra ne gondolt volna. A tegnapi napot az ő emléke, az ő tiszteletének, iránta érzett hálájának, ragaszkodásának és hazafias lelkesedésének szentelte a város közönsége. Nevéi ébredett s azzal nyugodott le.

Kossuth Lajost éltette az a hatalmas néptömeg, mely tegnap szívvel lélekkel tartott össze. Az ő neve volt kapcsa annak a határtalan lelkesedésnek, melylyel tegnap, amerre csak néztünk, folyton találkoztunk.

A reggeli riadó lelkesedésre ébresztette e nagy város igaz magyar lakosságát, de az ünneplésség örömkönyeket csalt a szemekbe.

A gyülekezés.

A rendező bizottság úgy intézkedett, hogy a gyülekezés délután 3 és 1/2 órakor a városháza tágas udvarán lesz. Ez a hely azonban az óriási lelkesedésében ünneplő közönségnek, kicsinynek bizonyult; sőt még arra is alig volt elég, hogy a lobogó alatti megjelent egyesületeket befogadja.

Kevéssel három óra előtt a városháza udvarán pénztárt állítottak fel, de alig hogy ez megnyílt, ember ember hátán tört magának utat, csak hogy közel férhessen s a népünnepléyre jegyet szerezhessen. Valóságos ostrom-állapot volt ez; boldognak csak az érezte magát, a ki belépő jeggyel birt a pénztártól szabadulni. Nem telt bele egy fél óra s kétezer jegyet kapkodott el az ünneplé iránt lázas lelkesedéssel érdeklődő nagy közönség, úgy hogy a tulnyomóbb rész jegy nélkül maradt.

A városháza udvarán Márk Endre, Vértési Arnold és Bakonyi Samu dr. rendezkedtek, a kiknek nagy buzgósággal nyújtottak segédkezet Torday Gábor, Cziffér Nándor és Krauszay Ferencz.

A város intelligens közönségéből azok, kik a Kossuth-alapra még nem adakoztak, örömmel jöttek el, örömmel adakoztak, csak hogy az ő mérhetlen ragaszkodásuknak ezzel is kifejezést adhassanak.

Az egyesületek három óra után kezdtek gyülekezni, de csakhamar olyan számot tettek ki, hogy a közönség számára, mely a diszfelvonulással szeretett volna tartani, éppen nem maradt hely. — Kénytelen volt tehát a rendező bizottság úgy intézkedni, hogy csak az egyesü-

letek tagjai udvarán.

Mikor állott fel a ták ki a K. Eljen zugo perczekig selyem zás: je n Koss

Addig kezés tartó porttá verő rendőség akadt; a hozta, örö

Boldo kokárdát v a melynek

„Eljen Kos

Négy sülelek lob

aratat pe

lódott. A t

saját zenek s éppen

ság az ind

Hatal zott fel, az mindenki

— E

A re

állott fel a romezer e és a Péter

Legel egyesület

dező bizot mas selyer zsef zászló

Az ut

A vá

lobogó

a keresked

Enut

s a magár

netet.

Legt

a főiskola

ság, főisko

let, csizma

tek meg.

Ezt

gyönyörüs

zennen kv

ott foglalt

Csak

melynek f

gók halma

lódiaju K

1892/261

3-4. lap a híj b

letek tagjai maradhassanak benn a város ház udvarán.

Mikor már számos egyesület félkört alkotva állott fel a nagy udvaron, hozták elő s bontották ki a Kossuth-zászlót. Dörgő, hatalmas éljen zugott végig a tömegben, mely hosszan, perczekig eltartott. A hatalmas, nemzeti színű selyem zászlón arany betűkkel volt felírva: **Éljen Kossuth Lajos.**

Addig, míg a város háza udvarán a gyülekezés tartott, az érdeklődő közönség óriási csoporttá verődött össze a város háza előtt. — A rendőrség kiküldötteinek kevés intézkedni valójuk akadt; a nagyközönség, a merre csak a szükség hozta, örömmel nyitott mindig s mindenütt utat.

Boldog csak az volt, a ki nemzeti színű kokárdát vagy veres tollat szerezhetett magának, a melynek zöld levelén arany betűkkel állott: **Éljen Kossuth Lajos, nagy hazánk fia.**

Négy óráig tartott a gyülekezés, az egyesületek lobogóik alatt folyton jöttek, az emberáradat pedig folyton nagyobb tömeggé fejlődött.

A tűzoltó egyesület tagjai teljes díszben, saját zenekarukkal vonultak fel a város háza elé s éppen négy óra volt, mikor a rendező bizottság az indulásra jelt adott.

Hatalmas, szűnni nem akaró éljenzés hangzott fel, az öröm igaz lelkesedésbe csapott át s mindenki szívvel-lelékkel kiáltotta: **— Éljen Kossuth Lajos!**

Felvonulás a nagyerdőre.

A rendező bizottság intézkedésére gyorsan állott fel a menet s kevéssel azután közel háromezer embertől kísérve, haladt végig a főtérre és a Péterfián át a nagyerdőre.

Legelől a tűzoltó zengkar, utána a tűzoltó egyesület tagjai, kiket a Csokonai-kör s a rendező bizottság tagjai követtek. Itt vitte a hatalmas selyem Kossuth zászlót **Bornyász József** zászlótartó.

Azután a következő sorrendben haladtak a lobogóik alatt megjelent egyesületek:

A városi dalegyesület, a főiskolai énekkar, a kereskedő ifjak dalos köre, a munkás dalegyesület. Ezután az egyesületek, testületek, intézetek s a magán érdeklődők kocsijai zárták be a menetet.

Legtöbb egyesület, mint a városi dalárda, a főiskolai énekkar, a munkás dalegyesület, ács ifjuság, főiskolai tornaegylet, iparoskör, pinczér-egylet, csizmadia ifjuság stb. lobogóik alatt jelentek meg.

Ezt a menetet végig nézni, valóban nagy gyönyörűség volt. Ahány egyesülete csak Debreczennek van, az mind oda sorakozott, az mind ott foglalt helyet, ahol a selyem lobogót vitték.

Csak látni kellett ezt a hatalmas menetet, melynek fényességét hatalmasan emelte a lobogók halmaza; csak hallani kellett a kedves melódiaju **Kossuth** nótát, majd a **Rákóczy** indulót s a követők hangulata: az öröm lelkesedésbe olvadt át. Kipirult arczezal, tele torokkal, folyton **Kossuth** Lajost éljenezte ez a hatalmas ember áradat.

Amerre a menet tartott, amerre az elhaladt, az ablakokat mindenütt nagy közönség lepte el. Kendőket lobogtattak, hazafias lelkesedéssel éljeneztek; látszóveket szegeztek a nagy, az óriási menetre, a melyhez folyton csatlakozott a nagy néptömeg, úgy hogy mire az erdő alá ért a menet, közel tizezer emberből állott már.

Lelkesebb csoportot alig lehet ennél bárhol is látni; a mi népünk, a mi városunk közönsége kitett magáért. Impozáns, fényessé, — érdeklődésének, lelkesedésének ilyen eklatáns példájával nagygyá, emlékezetessé tette azt a napot, a melyen Debreczen város a nagy hazafi születésének 90 ik évfordulóját megünnepelte.

A nagyerdei népünnepély.

Igy ért ki ez a menet a nagyerdőre, ahol a korcsolyatér fenntartott helyén foglalt állást. Hatalmas néptömeget alkotott már itt kört magának, sőt a csarnok erkélyeit, nézőhelyeit is elfoglalta a közönség. A pályatért övedző terebélyes fákat pedig csoportjával foglalta el a gyermek-sereg.

Mig itt a gyülekezés tartott, mialatt az egyesületek lobogóik alatt felállottak s a négy dalárda elfoglalta pódiumát, azalatt folyton ömlött a nép a nagyerdőre. A helyi vasút minden tíz perczen, három-négy kocsiiban a lehetőségig összezsufoltan hordta a közönséget, úgy hogy egy-egy vonat érkezéskor, a csőszháznál felállított pénztáraknak, ahol különben kivétel nélkül történt a megállás, hatalmas dolguk akadt.

Mindenki pihegve sietett s ahol tudott, helyet, utat tört magának, csak hogy a korcsolyatérre érhesen, hol különben is ember, ember hátán foglalt már helyet.

Itt voltak felállítva a különböző tornaeszközök, itt kellett az ünnepélyesség első részének lefolynia.

A tűzoltóság minden erélyét megfeszítette, hogy kordont huzzon, hogy a közönséget hátrább szorítsa s egy tágas kört teremtsen a tornázók számára. Ez a hatalmas tusa, erőlködés hiábavaló volt, az izzadt tűzoltók hiába erélyeskedtek; ezzel a hatalmas néptömeggel nem lehetett birni. Alig hogy szétozlott, alig hogy utat csinált a tornázóknak, amint a legelső a nyújtóra ugrott, a nép ismét összeszorult.

Az egész ünnepélyt pedig hatalmas felhőcsoport szétozslással fenyegette. A kevéssel előbb még tiszta kék eget sűrű-sötét felhők borították be s a cikázó villámok fénye végig ragyogott a nagy néptömegben.

A tornázás azért kezdetét vette s bár a közönség az esőtől való félelmében lassan-lassan oszladozni kezdett, a főiskolai tornaegyesület tagjai megkezdették a tornázást.

Először a kereskedőifjak dalárdája **Hubert** ól a Nemzeti Zászlót énekelte el, melyet lelkesen tapsolt meg a közönség.

Gyorsan ért véget a tornázás, mert a hatalmas felhő csoport s a hirtelen támadt szél elriasztotta a közönséget.

Mikor a tornázásnak vége lett, **Jánosy Zoltán** állott fel a pódiumra és tüzzel szavaltta el alkalmi költeményét. Lelkesedésbe hozta ez a néptömeget s mikor költeményét végezte, zugó, hosszan tartó éljen hangzott fel.

Az alkalmi költemény után a debreczeni dalegyesület, a főiskolai énekkar, a kereskedő ifjak önképző egyletének dalköre s a munkás dalegyesület együttesen énekeltek el **Rákóczy** indulót. Alig végezte be a négy dalárda énekét, frenetikus tapsvihar s éljenzés hangzott fel.

A program első része ezzel véget ért s a még együtt maradt közönség ekkor kezdette meg a szétozslást. A hatalmas felhőcsoport hamar sötétített, a szél is erősen rázta a terebélyes fák ágait s a népcsoport egy része még is helyet szorított magának a közelben felállított sátrak előtt.

A helyi vasút megállójánál pedig összeverődött a néptömeg s a gyorsan érkező vonatokat valósággal megrohanta a közönség.

A főiskola ifjusága ezalatt csoportot alkotott s míg a közönség lassan oszladozott, addig az a nagyerdő előrészeit bejárva, lelkesedéssel énekelte: **„Kossuth Lajos a z tizente.”**

A Vigadóban.

A szabadban rendezett ünnepély után a közönség ezrei tódultak a Vigadóba, hol az esti ünnepély volt műsor szerint végbemenendő. A közönség, mely az ünnepély iránt olyan kiválóan, szokatlanul nagy érdeklődést tanúsított, nem hagyott a Vigadó óriási nagy termében egy talpalatnyi üres helyet, úgy, hogy a kik az ünnepély kezdete után érkeztek a Vigadóhoz, kénytelenek voltak a széles folyosókon és az épület előtt felállított asztaloknál helyet foglalni.

Ünnepélyes csöndben várakozott a közönség, míg a megállapított program kezdetét veszi.

Hét óra előtt pár percczel, az emelvényre lépett a debreczeni dalegyesület, főiskolai énekkar, a kereskedő ifjak önképző társulatának dalköre és a munkás dalegyesület tagjaiból összeállított nagy dalárda, mely **Mácsa** s **Sándor** szakavatott vezénylete mellett olyan hatással énekelte el **Egersy Béni** „**Szózat**”-át, hogy azt a közönség lelkesült tapsaira, szűnni nem akaró éljenzésére meg kellett ismételn.

A műsor második pontját képezte **Vértesi Arnold** alkalmi beszéde, melyet **Komlóssy Arthur** olvasott fel. (Sajnáljuk, hogy a remek beszédet — későn kapván kézhez annak szövegét — technikai akadályok miatt nem közölhetjük. **A szerk.**) A közönség figyelemmel hallgatta és gyakran törte meg az ünnepi csöndet a lelkesült éljenzés, mely mindannyiszor felhangzott, valahányszor **Kossuth** nevét említette a felolvasó. A szép alkalmi beszéd megírásában nem tudta megtagadni magát a költő, a kitűnő író; tapintat, szellem, történelmi hűség,

világos irány, mely az egész beszédet jellemzi. A közönség úgy az írónak, mint a felolvasónak, ki szépen pointírozta a kiemelendő, a jellemző részeket, — melegen gratulált és többször megéljenezte.

Ez után a debreczeni dalegyesület énekelte el a szokott precizitással, melyhez most különösen ünnepélyes érzelem szegődött, **Rieger** Bucsu-ját és **Lányi Ernő** szép dalát: **„Tavaszmúlt”** címűt.

Szabolcska Mihály lépett ekkor az emelvényre és elszavaltta saját költeményét, melyet lapunk mai számának tárcza rovatában közlünk. Az a fölmagasztosult lelkesedés, mely elragadta a költőt, ráragadt a közönségre is és tapsolt, éljenzett, míg csak az egyesült nagy dalárda **Kölcsy** „**Himnusz**”-ának elénekléséhez nem kezdett. Az óriási nagy közönség megilletődött csöndben, állva hallgatta végig a magyarok eme szent, ünnepi szolozsmáját.

A jelenvolt egyesületek zászlóvivői állták ekkor körül az emelvényt; **Rácz** Károly zenekara rázendítette a Kossuth indulót, a lepel lezuhant és a háttérben, délszaki növények között láttuk **Kossuth** Lajos arczképét. Leirhatatlan az a lelkesedés, az az öröm, melylyel a közönség a nagy hazafi sikerült arczképét üdvözölte. A zászlókat mélyen meghajtották, a zene szólt, a közönség szünetlenül éljenzett, a nők kendőiket lobogtatták. Olyan jelenet, a minőt csak a magyar nemzet képes improvizálni, igaz lelkesedéssel szívében.

A Kossuth nóta végeztével, melyet a közönség együtt dalolt, szép rendben kivonult a teremből; az asztalokat helyükre állították és a vacsora vette kezdetét. — Az első felkészöntőt **Vértesi** Arnold, a Csokonai-kör elnöke, a másodikat **Lengyel** Imre, a dalegyesület díszelnöke, végül a harmadikat **Dr. Bakonyi** Samu mondották, mindannyian az ünnepeltre: **Kossuth** Lajosra.

Vacsora után a vigalmi bizottság vette kezébe a rendezést és dicséretére legyen mondva, a legsikeresebb eredménynyel, mert a tánczó ifjuság reggelig kitartott.

Vége az ünnepségnek; visszatérünk a rendszer napi életbe, de szívünkben mindég megmarad az óhajlás: **Éljen Kossuth Lajos!**

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„DEBRECZENI HIRLAP”

pártoktól és kormánytól egyaránt független politikai napilapra.

A Debreczeni Hirlap előfizetési ára:

- Egész évre 10 frt.
- Fél évre 5 frt.
- Negyed évre 2 frt 50 kr.

Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban **Kutasi** Imre könyvnyomdájában, valamint **Telegdi** K. Lajos kereskedésében, vidéken pedig postahivatalok útján.

NAPI HIREK.

Határidő naptár.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapon d. u. 6 órakor a Margit-fürdőben.

Muzeum a kollegiumban a közönség számára **nyitva van** vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek **nyitva** pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, **angol** 1-ig zárva.

A kir. ítélő tábla hivatalos órái d. e. 8—12-ig, d. n. 2—5 óráig. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár **nyitva** d. e. 9—11, d. n. 8—4 óra közt; **vasárnap és ünnepnap** d. e. 10—11 óra közt.

Szept. 23. Hajdumegye törvényhatósági bizottságának őszi közgyűlése a megyeház tanácstermében.

— **Lapunk mai számából** számos közlemény a **Kossuth** ünnepély részletes leírása miatt kimaradt.

— **A szabadelvű párt értekezlete.** A szabadelvű párt tegnap, a Bika szálloda egyik termében értekezletet tartott, melyen mintegy hatvanan hetvenen; a többek között gróf **Dégenfeld** József főispán és **Simonffy** Imre kir. tan. polgármester is jelen voltak. **Fráter** Imre a párt elnöke, meleg szavakkal méltatta

az elhunyt Kovács Sándor tiszti főügyész érdemeit és a párt nevében azzal a kéréssel fordult gróf Dégenfeld József főispánhoz, hogy a legközelebbi közgyűlésen hozza indítványba miként Kovács Sándor érdemei jegyzőkönyvileg nyerjenek megőrkítést. A párt minden egyes tagja őszinte örömmel járult az elnök előterjesztéséhez. Ezután került szóba a városi tiszti főügyészi állás betöltése, illetve a párt ez állásra vonatkozó jelölése. Fráter Imre elsorolta, hogy kik pályáztak és ő, majd Simonffy Imre polgármester, Zádor Lajos és még számosan Kovács János ügyvéd kir. tanácsosban remélik feltalálhatni azt az érdeműs férfiut, akit ez állásra a szabadelvű párt a maga részéről támogat. Váráry István bizottsági tag kérdése, hogy a többi érdemes és szabadelvű párti pályázó fog-e jelöltetni. Fráter Imre erre megnyugtató választ adott s Dr. Kovács János jelöltsége ellen hang nem emeltetett. Az értekezlet ezzel véget ért.

— **Kossuth ünnepély a városházán.** Szép és meghatározó ünnepélyesség folyt le tegnap, vasárnap délelőtt a városházán is. A főszámvevői hivatal tisztikara babérkoszorút készített, dusan ékítve jázmin virággal és azzal ünnepélyesen a nagy hontalan éljenzésével koszorúzta meg Kossuth Lajos arcképét. A babérkoszoru felett, a kép felső szegletéhez erősítve egy csokor áll, melyről nemzeti színű szalag csüng alá. Az szallagon a felirat áll: „1892 — A főszámvevőség.”

— **Iskolaszéki ülés.** Az ev. ref. egyháztanács termében, f. évi szeptember hó 21-én, délután 3 órakor, az iskolaszék tart ülést, melyen folyó ügyek nyerne elintézték.

— **Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága** f. hó 26-án és következő napján tartja meg rendes öszi közgyűlést a megyeház nagyszobájában. A közgyűlésre, a megye összes községeinek és városainak 1893. évre megállapított és a megyei főszámvevőség által megvizsgált költségvetései és a főbebezzelt ügyekkel együtt 145 tárgy tárgyalt ki tárgyalás végett.

— **A város adománya.** A resicziaiakkal azzal a kérelemmel folyamodtak Debreczen város tanácsához, hogy egyházuk restaurálása és a paplak építéséhez jótékony adományával járuljon hozzá. Debreczen városa e célra ötven forintot szavazott meg, melyet már ma elküldött rendeltetési helyére.

— **Utóállítás.** A cs. és kir. 39. hadkiegészítő parancsnokság irodájában f. hó 20-án utóállítás lesz.

— **Egyházi árvák felvétele.** Az ev. ref. egyház nevelésügyi bizottsága, szombaton délután 3 órakor ülést tartott az egyházi árvák felvétele ügyében. A bizottság a szükségesnek bizonyult intézkedéseket mindjárt azzal kezdte meg, hogy megválasztotta az árvaszerező bizottságot. Ennek Csának József elnökle alatt tagjai lettek: Otrókcsy Véghe János, Salánki Ferencz, Szőke János, Cserepes Mihály, Beke Imre, Kerékgyártó Bálint, Szűcs László. A bizottság jegyzője Hódy Béla lett.

— **A kereskedelmi akadémián** ma vették kezdetüket a pót-érettségi vizsgálatok, illetve ma kezdődtek az írásbeliek.

— **Theologiai alap- és lelkész-képességi vizsgák Debreczenben.** Mult héten együtt ültek és működtek a debreczeni főiskola gyűléstermében a theologiai alap- és lelkészvizsgákat vezető bizottságok. Az alapvizsgálatok f. hó 12. 13. és 14. napján tartották. E vizsgákat a theol. tanárokból álló bizottság vezeti. Jelentkezett 13 hittanhallgató, kik a másodévi theológiát a mult iskolai évben végezték. Két ifju (Virág István, Lencz Géza) jeles, négy (Baltazar Dezső, Beér Kálmán, Könyves Tóth Sámuel és Szabó Mihály) jó, a többi jelentkező kielégítő eredménnyel tett vizsgálatot, egy pedig egy tantárgyból nem-kielégítő osztályzatot nyert. — A lelkész-képességi vizsgák főtiszt. Kiss Áron püspök és az egyházker. főgondnok helyettesítő Simonffy Imre kollégiumi helyi gondnok urak elnökle alatt Peterdy Károly, Dávidházy János, Széll Kálmán és Szabó Károly esperes urakból, a theol. tanárokból és az egyházjog tanárából álló vizsgáló bizottság előtt folytak. Második vizsgára jelentkezők 4-en, u. m.: Márk Imre, szikszói, Nagy Imre, bihari-diószegi, Rác Elek ér-körtvélyesi Solyom Lajos gödöllői segédlelkészek. Első képesítő vizsgára

pedig 12-en jelentkezők, u. m.: Balogh Ferencz, Dávid Sándor, Gál István, Keck Endre, Koroknay István, Kovács Emil, Takács Zsigmond, Jánossy Zoltán, Barla Szabó Jenő, Szabó Béla, Tóth Ede, Zih Sándor.

— **A Debreczenbe szökött tót gyerekeket** a rendőrség haza liferálta Nyitrára, mert a gyermekek mindenike csak haza vágyott s nem akart mesterségbe állani.

— **Elragadt lovak, elgázolt gyermekek.** A tegnap délutáni ünnepies hangulatot véres incidens zavarta meg a Csapó-utcán fél négy óra tájban. Az erdőről visszatérő és az utca-locsolást végző tüzoltó-szeker lovai ugyanis, vissza akaráván térni a tüzoltólaktanyába, elragadtak. Mikor a kocsi éppen a laktanya kapuján be akart hajtatni, ugyanakkor indult el a tüzoltó zenekar és a tüzoltó testület. A tüzoltó banda az indulást egy indulóval kezdte. A lovak a zene hangjaitól megbokrosodtak s a kocsi: Fehér Sándor megfeszített ereje mellett sem tudta őket többé megfékezni. A lovak örült gyorsasággal szaladtak szét, magukkal ragadva a kocsit, melyről Fehér Sándor kocsi oly szerencsétlenül fordult le és esett a lovak közé, hogy a kocsi kerekei keresztül mentek a hátán s összeroncolták azt, a mennyiben összezúzták a szerencsétlenségben ember bordáit. A megvadult lovak, mielőtt megfékezhetné volna valaki, ugyanabban a pillanatban nekivágtak az összegyűlt, kíváncsi tömegnek is és azok közül két vigyázatlan gyermeket szintén elgázoltak. Az egyik kis fiú: Menyháry József, idevaló asztalos-tanoncs szintén a rohanó kocsi kerekei alá kerülvén, melkasa összezúródott, míg Jancsó Lajos helybeli asztalos-inasnak a megbokrosodott lovak összezúrták bal combját. A szerencsétlen sebesülteket a közökházba szállították, hol Balkányi Ede dr. kerületi orvos, dr. Horváth Károly és dr. Bruckner Ernő orvosok nyújtották nekik az első segélyt.

— **Kossuth ünnepély a reáliskolában.** Vasárnap délelőtt ünnepelte a reáliskola a „gyakorló-kör” közreműködésével nagy hazánkiát. Az ünnepélyt dr. Kardos Albert, a „gyakorló-kör” vezetője nyitotta meg lelkes beszéddel, melyben eszmedus képekkel fejté ki a nagy nap jelentőségét. Utána Stáier Sándor, 8. oszt. tanuló szavalt a Gáry „Magyar-szabadságharc 1848/9-ben” költeményét, az igazán átértelt költemény lelkesült előadásával viharostapsokat aratva. Weinberger Menyhért 8. oszt. tanuló Kossuth életéről tartott ügyesen megírt felolvasást. Ungvári K. Kunságinak „Fia-mhoz” című költeményével keltett nagy hatást. Az igazgatónak hazafias hangulatu beszéde után a Hymnusz éneklése zárta be az egész tanuló ifjuság s a tanári kar jelenlétében megtartott szép ünnepélyt.

— **Villanyvilágítás Nánáson.** „Hajdu Nánási Lapok” a következőket írja: A mint megbízható forrásból értesülünk, egyik polgártársunk Lox Imre azon fáradozik, hogy városunkban vilanyvilágítás létesítsen. A világítás álló gőzgép által mozgatott dinamó-gépezet által eszközöltetnék, s részvények alapján kezdeményeztetik. A kellő előintézkedések iránt már megtette nevezett polgártársunk a fővárosban a lépéseket s nemsokára azon helyzetben lesz, hogy a bekerülési árra s általában az előállításra nézve — kész tervet mutathat fel.

— **Verekedés.** Mult vasárnap, mint azt már röviden jeleztük, a szoboszlói önkéntes tüzoltó egyesület báljával a bálban mulatók között jókora botrányt csinált Sütő István és Sánta József a helybeli csendőrök két csendőre, melynek később a bál bevégezte után véres verekedés lett a folytatása. A bálban mulató két csendőr a délután folyamán a kelletnél többet ivott s a mulató legénységgel a tánc és egyéb dolgok felett szóváltásba keveredett. A perlekedés utóbb a tetlegességre fokozódott, a mennyiben Sütő István csendőr egy Fazekas Sámuel nevű fiatal embert minden ok nélkül arcul ütött. Erre a legények és csendőrök között dulakodás támadt, melynek az lett a vége, hogy Sütő csendőrt a bálteremben lábáról lekapták és kézzel jól meg ütlegelték. A dolog komolyabb és sajnálatraméltóbb része azonban csak a bál vége után következett be, a mennyiben S. Nagy Gábor, Deres István, Ádám Sámuel, Pili Pál, Fazekas Sámuel és még többekkel is álló legénycsapat az

erdő kijáratánál a vasut árokban és a téglavető gödrökben meghúzódva, — a mit sem sejtő s gyantatlanul hazafelé menő Sánta József csendőrt orozva megtámadta. — Az első támadó Nagy Gábor volt, a ki a nála levő bottal olyan ütést mért Sánta csendőr fejére, hogy az megszedült s védelmére alig volt képes kardját kihuzni. Az első ütés után az egész legénysereg rárohant a kardjával védekező csendőrré s földig leverték, úgy hogy sérülései igen súlyosak, S. Nagy Gábor a levert csendőr kardját elvéve azzal a védtelenül fekvő csendőr fején két súlyos sebet ejtett, ezenkívül láb-szárára is oly súlyos csapást mért, melylyel a csendőrcsizma szarát és nadrágát keresztül vágta. Az ügyben Bence csendőr hadnagy szigorú vizsgálatot tartatott, s a tetteseket a kir. járás-bíróságnak adta át.

— **A derecskei tüzoltó egyesület** erősen verbuvál, minek eredménye, hogy e hó 11-én 80 ember tette le a fogadalmat a városháza nagyszobájában dr. Szabó fő- és Főth Lajos alparancsnok előtt. A megizmosodott egyesület már e hét szerdáján tüzpróbát állott, u. m. egy óriási számaasztal gyuladt ki, melyet a legénység vízihány következtében ketté vágott s a tüzet úgy fojtotta el.

— **Kossuth ünnep Nánáson.** Hazánk legnagyobb fia: Kossuth Lajos születésének 90-ik évfordulóját, mint levelezőnk írja, tegnap délután az ev. ref. gimnázium udvarán a következő sorrendben ünnepelték meg: 1. Szózat, énekelte a dalárda. 2. Szavalt Kubinyi Béla úrtól. 3. Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos, a dalárdától. 4. Felolvasás Kövendi Dénes úrtól. 5. Hymnusz, a dalárdától. 6. Szavalt, Koltzsvári Aladártól. 7. Kossuth induló, a dalárdától. Este ünnepi bankett volt, melyen számos felköszöntőt mondtak az ünnepeltre — és táviratilag üdvözölték.

— **Tűz.** Tegnap éjjel 11 óra tájban tűz ütött ki Miskolczi Istvánné czepléd-utczai 252-ik számú házában, melynek nagyon végzetes következményei lehetnek volna, ha Nosztan István észre nem veszi a tűz keletkezését s nem figyelmezteti a közelgő veszélyre szomszédnját. A tűz szándékos gyújtogatásból származott és a Miskolczi Istvánné háza kéményének tövében keletkezett, a hol a gyors intézkedés következtében, a tűz elfojtása után meg is találták a kanóczt, melyet szándékosan dobott oda valaki. A károsult fél ma jelentést tett a rendőrségnek, jelentéséhez csatolva a bűnjelöl lefoglalt kanóczt is.

— **Behívók.** A következő katonai évre az ujonczozási behívók kiosztása már folyamatban létezik.

— **Szoboszlóról** a következőket írja levelezőnk: A város képviselőtestülete ma, szeptember 18-án délelőtt tartotta rendes havi közgyűlést. — Lengyel Imre kir. járásbíró 4 heti szabadságának letelte után átvette a járásbíró-ság vezetését. A Somlyódy István áthelyezése folytán megürült aljegyzői állást a hét folyamán betöltik s valószínűleg Papp Gusztáv debreczeni törvényszéki joggyakornokot nevezik ki. — Körner Béla fiatal kereskedő tegnap tartotta esküvőjét Rác G. telekkönyvezető leányával Mariskával. A helybeli izr. hitközség képviselője, a házrol-házra való koldulás megakadályozása céljából s z e g é n y a d ó t vetett ki a hitközség tagjaira s a kéregetőknek a hitközség pénztárnoka fogja kiadni a rendes segélyt s a házalás meg lesz tiltva. — A jó szomszédok. Váczi János mérgezett kenyert dobott a B. Nagy Lajos udvarába s ennek 13 drb tyukja és egy sertése, a mérgezés következtében elhullott. Tegnap pedig ugyancsak Váczi János vasvillával megverte B. Nagy Lajost s meg is akarta löni. — Tettét beismerte. Az ügy áttétetett a bírósághoz.

— **Véres verekedés** volt szombaton a Csicsogónál, kettő is. Nagyszámu érdeklődő közönség jelenléte mellett zajlott le a febbeverési véres jelenet. A rendőrség alig tudta megfékezni a rendező részvegeket, a kik közül kettőt ő sz-tendőre kiutasított a városból.

— **H-nánási hírek.** Presbyteri ülés. Folyó hó 4-ikén d. u. presbyteri ülés tartott, melyen a gimn. rajztanárát: Bán Gézát ez állásban 100 frt évi összeggel véglegesítették. A torna- és szépirás-tanár fizetését 80 frtről 150 frtra emelték s az 5-ik és 6-ik osztály fitanítójának: Dobrossy Istvánnak fizetését 50 forinttal javították. — A roncsoló torok-

1892/261

3-4 lap a híj. bñ

10 b. Az egész héten rettegte a szüléket a városunkban rohamosan terjedő roncsoló toroklob; a mult hét végén emiatt az iskoláknak is szünetelni kellett. Mindennap több-kevesebb gyermekélet esik áldozatul s egyszer-egyszer úgy látszik, mintha szünni akarna, majd meg nagyobb erővel lép fel. Ugy látszik, hogy most még a város egyik részén, a téglás-szőlő felől pusztit inkább. — **Kinevezés.** Morócza Árpádot, ki járásbíróságunknál mint segédtelekkönyvvezető több év óta működött, az igazságügyminiszter Kalocsára telekkönyvvezetőnek nevezte ki. — **Országos vásárunk** elég népes volt ugyan, de nem a legjobban ütött ki, legalább erről panaszkodnak a gazdálkodók és mesterek egyaránt. Legjobban elkelték a jó igavonó marhák és fejős tehenek, ugyszint a jól hizott malacok, azonban ezek árában is némi csökkenés volt észlelhető. Jó vásárjuk volt a korcsmárosoknak, pereczeseknek, mézeskalácsosoknak és komédiásoknak.

— **Tűzek a vidéken.** A mult héten ismét tűz volt Kában, valamint Ladányon is, hol Kizselák Sándor takarmánya égett le, a kivonult tűzoltóság midkét tüzet azonnal elfojtotta.

— **Gyászjelentés.** Szmrecsányi Róza özv. Csernyánszky Istvánné és gyermekei; Szmrecsányi Zsuzsánna férjével Barla Istvánnal; Szmrecsányi Ilona férjével Bégányi Ferencz s gyermekeivel; menyé özv. Szmrecsányi Elekné Lövey Mária és gyermekei, testvérei Kovács Ferenczné Liptay Juliánna gyermekeivel; Liptay Eduárd s neje Bekella Irén s gyermekei; özv. Liptay Károlyné szül. Báró Horváth Karolina és gyermeke, valamint számos rokonok nevében, fájdalomtól megtört szívvel tudatják a drága jó anyá, anyós, nagyanya, testvérnek és rokonnak özvegy Szmrecsányi SZMRECSÁNYI LAJOSNÉ született Liptay Liptay Máriának f. hó 17-én esteli 1/2 10 órakor, életének 75-dik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt csendes elhunytát. A megholdogultnak hült tetemei f. hó 19-én d. u. 3 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint a Szt.-Anna-utcai 2313. sz. háztól a Szt.-Anna-u. temetőbe örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szentmise áldozat pedig folyó hó 20-án d. e. 9 órakor fog az egék urának bemutatni. Mely végtisztességételre az elhunyt rokonai, ismerősei bánatos szívvel meghívattak. Debreczen, 1892 szeptember 19-dikén. Az örök világhosszág fényeskedjék neki! — A temetést a Kernáts „Kegyelet” temetk. int. rendezi.

— **Kutba akart ugrani** egy varga-utcai asszony, mert gyalázatot hánytak a szemére a házbeliek. Ebbeli szándékát azonban észrevették s megakadályozták abban.

— **Egy részeg csizmadia** garázdálkodott tegnap a városban. Éles fejszével a vállán, járta a várost, rémitgetve a közönséget, mignem a nagyerdő alatt elfogták s bekiérték a nagyerdei őrtanyába. Ott sem viselte csöndesen magát, mert kitörte az ablakját. A garázda részegét megkötözve, betörtönözték.

— **Elveszett.** Tegnap d. u. a nagyerdei korcsolyatérén egy értékes arany karperecz, a csatjába 1892 agusztus 7. jelzéssel elveszett. Szives megtaláló kéretik, Fényes Mór ur férfi ruha üzletébe elvinni, hol 10 frt jutalomba részesül.

— **A magyar kir. meteorológiai intézet** időjelzése szeptember 19-én:

(Távirati tudósítás. Ér. 3 óra 45 p.)

a = derült, c = száraz, w = hosszabb ideig állandó.

Közgazdaság.

— **Sertésvásár.** Budapest-köbányai sertés-kereskedelmi csarnok árjegyzése szept. hó 17-én.

Hizottsertésárak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) — krig. Öreg közép (páronkint 300—400 klgr. sulyban) — krig. Fialat nehéz páronként 320 klgron felüli sulyban 46—46 1/2 krig. Fialat köz. (páronkint 251 320 klgr. sulyban) 46—47 krig. — Fialat könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) 48—50 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 43.—44. krig. Közép (páronként 220—270 klgr. sulyban) 45 1/2—46 krig. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban.) 48.—49. krig.—

III. Romániai: Nehéz (páronkint 260 klgron felüli sulyban) — krig. — Közép (páronkint 220—260 kgr. sulyban) — krig. Könnyű (klgr.-kint 220 klgr terjedő sulyban) — krig. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klgron felüli sulyban) 44—45. krig. Közép (páronkint 220—260. klgr. sulyban) 44 1/2—45 1/2 krig. Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 45—46 1/2 krig.

A kis lottó húzása.

— Szeptember 17. —

Budai:	36	4	71	3	38.
Linczi:	79	84	16	35	54.
Trieszt:	34	11	1	17	40.

Van szerencsém ezennel értesíteni, hogy ügyvédi irodámat Debreczen, Egyháztér 343. szám alatt (Kohn Adolf és fia bórkereskedése mellett) megnyitottam.

Tisztelettel
Dr. Glück Geza
ügyvéd.

GYOGYSZERTÁR

„MAGYAR KORONÁHOZ”

DEBRECZENBEN, PÉTERFIA-UTCZA.

Ajánlom saját készítményű pipere, hygenicus és gyógyszerimet, ugymint: Dr. SICHULSZKY MOSDÓVIZE: a legmegbízhatóbb mosdóvíz szeblő, májfoltok és az arc minden tisztasága ellen.

Egy üveg ára 1 frt,
Dr. SICHULSZKY ARCZENŐCSE,
egy tégely 50 kr.

TANNOCHININ HAJSZESZ 1 üveg 1 frt.
Dr. STARKE-féle fog és száj essentia.
Fogfájás és fog hus bántalmak ellen
1 üveg 50 kr

SALICYL FOGPOR 1 doboz 60 kr.

SALICYL SZÁJVIZ 1 üveg 40 kr.

PARADICSOM SZESZ, köszvény és csúsz ellen, 1 üveg 1 frt.

Dr. Balassa Melithea köhögés-rekedtség ellen egy csomag 20 kr.

Füleky Pál,
gyógyyszerész.

A LEGUJABB ÉS LEGOLCSÓBB

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

MAGYAR UJSÁG

Laptulajdonos:

Dr. FENYESSY FERENCZ orsz. képviselő.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

1 hóra 1 frt, 1/4 évre 3 frt, 1/2 évre 6 frt, 1 évre 12 frt.

➡ Egy szám ára: 3 kr. vidéken 4 kr. ⚡

A „Magyar ujság” kiadóhivatala egész éves és féléves előfizetőinek azt az állandó kedvezményt nyújtja hogy a „Magyar ujság”

VALAMENNYI SORSJEGYEIRE,

melyek Magyarország és Ausztria összes törvényesen engedélyezett sorsjegyeinek két csoportjából allanak

és a magyar leszámítoló és pénzváltóbanknál letétbe helyeztetek, játszanak és évenként és csoportonként 65, tehát 130 huzásban részesülnek s csoportonként 3 és 1/2 tehát összesen

7 millió nyereségre játszanak.

A „MAGYAR UJSÁG” rendszeren 16 oldalnyi terjedelemben, de gyakran 20 és 24 oldalon jelenik meg és a rendes gazdag rovatokon kívül állandóan két vezércikket, két tárcza ismeretterjesztő cikket és

két kitünő regényt közöl,

melyek közül a 1/4 éves előfizetők 1 kötetet, a 1/2 éves előfizetők 2 kötetet és az egész éves előfizetők 4 kötetet kapnak, miután a lapban közölt kitünő regények

külön kötet alakjában is megjelennek.

Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld a

„MAGYAR UJSÁG”

kiadóhivatala

BUDAPEST, IV-ik kerület, gránátos-utca 1. sz.

A NAGY-SZEBENI FÖLDHITELINTÉZET

ad

JELZÁLOG-KÖLCSÖNÖKET

házakra, földekre, egyekek-, községek- és egyesületeknek törlesztési visszafizetésre, melyek a kamatokon kívül a kölcsöntőkének törlesztését is magában foglalják.

A kölcsönök készpénzben kifizettetnek.

Rész- vagy egészbeni tőke-visszafizetések az esedékesség előtt is eszközölhetők.

A félelvi részlet-törlesztések tesznek:

17 és félelvi kölcsönöknél 4 frt 75 krt minden 100 frt után;

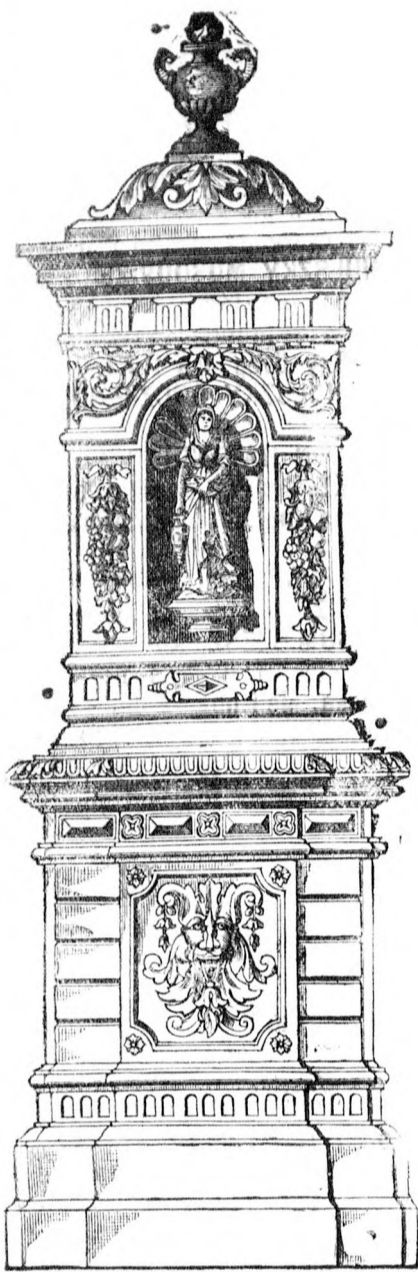
30 és félelvi kölcsönöknél 3 frt 75 krt minden 100 frt után;

38 évi kölcsönöknél 2000 frttől felfelé jelzálog és földeknél 3 frt 25 krt minden

100 frt után.

Bővebb felvilágosítással szelgál az intézet képviselőjében Dr. FRENDE JENŐ

ügyvéd DEBRECZENBEN.

**LEGNAGYOBB
AGYAG- ÉS PORCELLÁN-
kályha-raktár**

a világhírű

**Budweisi
gyártmányban**

legolcsóbb árak
mellett

TÓTH GYULA

vasnagykereskedőnél,

DEBRECZENBEN,

a városháza sarkán.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ugyanitt megrendelhető a
**„CALIGRAF“ amerikai
írógép.**

Intézeteknek, nagykereskedők-
nek, gyenge szeműeknek, fogyatékos
kezüeknek; legszebb és leggyorsabb
írórendszer.

Debreczen város tulajdonát
képező földön a szováti hatá-
ron, 50 drb szarvasmarhával a
tett helyen felétehető, igen
olcsó árban eladó, — 38 öl
árpa, 48 öl buzaszalma és 70
hold földről leveles csutka.

Értekezhetni — **Turai
Farkasnál.**

A legjobb

Schroll chifonból
készült

ferfi-ingek

1.50 kr., 2 frt, 2.30 kr, 2.80 kr.,

hajtásos és himzett elejjel :
2.50 és 3 frt.

Kész női kelengyék

a legjobb izlés szerint,

valódi vásznak,

ZSEBKENDŐK,

asztal- és kávé-terítékek

nagyválasztékban

kaphatók

KARDOS LÁSZLÓ

üzletében,

czegléd-utca.

Eredeti Friedlandi szabályozó töltő
kályhák
főraktára

SCHOPPER J. G.

vas- és szerszám nagy-
kereskedésében,

Budapest, városháztér
3. sz. „vasudvar.“

Nagy választék és
nagy készlet ezen hir-
neves kályhákban.

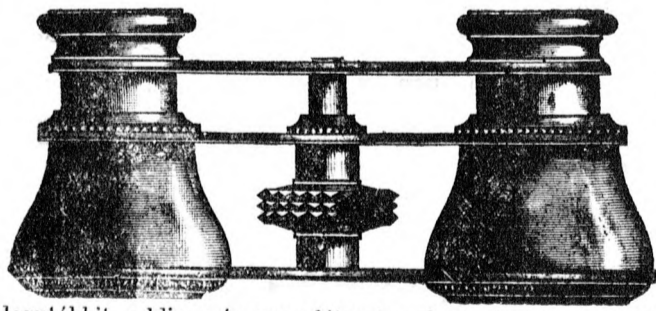
Rajzok és árjegyzé-
kek kívánatra bérment-
ve küldetnek.

Kiadó.

Az iparbank új palotájának
első emeletén 2 szép szoba, —
egyike utcára Balkonnal — s
hozza egy előszoba, irodahe-
lyiségnek vagy garçon lakás-
nak november 1-től kiadó.

Értekezhetni a házban lakó
házmesterrel.

! Színházi látcsövek !

A színházi idény közeled-
tével van szerencsém a mé-
lyen tisztelt közönségnek a
legjobb minőségű

színházi látcsöveket

ajánlani, gyöngyház, schild-
krot, elefántesont, bőr és
Aluminium foglalatba, mely

legutóbbi, eddig még nem létezett olcsó árakba számíthatom.
Továbbá legfinomabb olvasó

szemüvegek és orrcsüptetők

rövidlátók, távollátók, valamint hályogszemüve-
gek operált szemeknek.

Legújabb szerkezetű

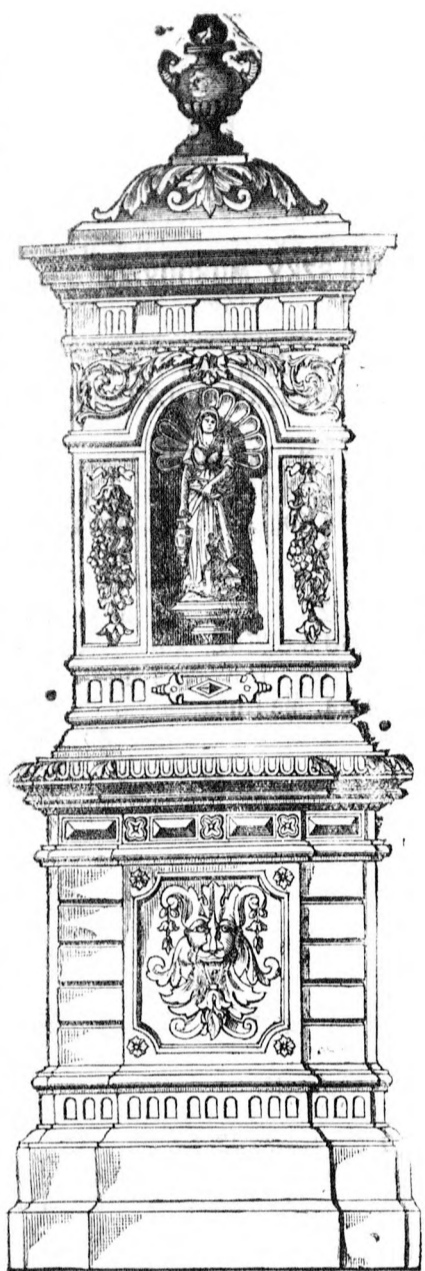
Aneroid légsulymérők (Barometer)

Mindenféle hőmérők u. m. szoba, ablak, fürdő és orvosi maximal hőmérők.
Folyadékmérők : must, bor, pálinka, szesz, cukor, tejmérők stb.
Megrendelések gyorsan és legpontosabban eszközöltetnek.

Tisztelettel

FISCHER JAKAB

látész,
DEBRECZENBEN.

**LEGNAGYOBB
AGYAG- ÉS PORCELLÁN-
kályha-raktár**

a világhírű

**Budweisi
gyártmányban**

legolcsóbb árak
mellett

TÓTH GYULA

vasnagykereskedőnél,

DEBRECZENBEN,

a városháza sarkán.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ugyanitt megrendelhető a
„CALIGRAF“ amerikai
írógép.

Intézeteknek, nagykereskedők-
nek, gyenge szeműeknek, fogyatékos
kezűeknek; legszebb és leggyorsabb
írórendszer.

Debreczen város tulajdonát
képező földön a szováti hatá-
ron, 50 drb szarvasmarhával a
tett helyen felétethető, igen
olcsó árban eladó, — 38 öl
árpa, 48 öl buzaszalma és 70
hold földről leveles csutka.

Értekezhetni — Turai
Farkasnál.

A legjobb

Schroll chifonból
készült

ferfi-ingek

1.50 kr., 2 frt, 2.30 kr., 2.80 kr.,

hajtásos és himzett elejjel :
2.50 és 3 frt.

Kész női kelengyék
a legjobb izlés szerint,

valódi vásznak,
ZSEBKENDŐK,

asztal- és kávé-terítékek

nagyválasztékban

kaphatók

KARDOS LÁSZLÓ

üzletében,

czegléd-utca.

Eredeti Friedlandi szabályozó töltő

kályhák
főraktára

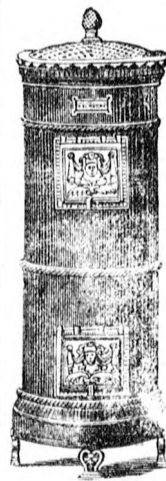
SCHOPPER J. G.

vas- és szerszám nagy-
kereskedésében,

Budapest, városháztér
3. sz. „vasudvar.“

Nagy választék és
nagy készlet ezen hir-
neves kályhákban.

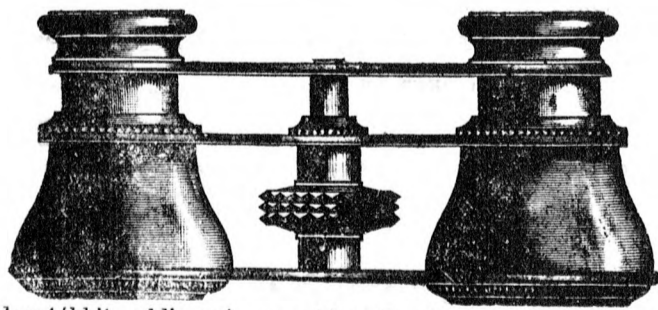
Rajzok és árjegyzé-
kek kívánatra bérment-
ve küldetnek.

Kiadó.

Az iparbank új palotájának
első emeletén 2 szép szoba, —
egyike utcára Balkonnal — s
hozza egy előszoba, irodahe-
lyiségnek vagy garçon lakás-
nak november 1-től kiadó.

Értekezhetni a házban lakó
házmesterrel.

! Színházi látcsövek !

A színházi idény közeled-
tével van szerencsém a mé-
lyen tisztelt közönségnek a
legjobb minőségű

színházi látcsöveket

ajánlani, gyöngyház, schild-
krot, elefántesont, bőr és
Aluminium foglalatba, mely

legutóbbi, eddig még nem létezett olcsó árakba számíthatom.
Továbbá legfinomabb olvasó

szemüvegek és orrcsüptetők

rövidlátók, távollátók, valamint hályogszemüve-
gek operált szemeknek.

Legújabb szerkezetű

Aneroid légsúlymérők (Barómeter)

Mindenféle hőmérők u. m. szoba, ablak, fürdő és orvosi maximal hőmérők.
Folyadékmérők : must, bor, pálinka, szesz, cukor, tejmérők stb.
Megrendelések gyorsan és legpontosabban eszközöltetnek.

Tisztelettel

FISCHER JAKAB

látyszerész,
DEBRECZENBEN.